

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00 Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci.

ŠTEV. (No.) 7.

APRIL 1st, 1924.

LETO (Vol.) XVI.

M. Elizabeta, O. S. Urs.

Calderonove "Skrivnosti Sv. Maše"

MOJZES:—

O, dvigni se, Gospod, s prestola slave,
iz svetega miru poglej v nižave!
Ne daj, da ljudstva tvoja govore,
da ti, ki vstvaril si gore,
ne meniš se za nje! Pokaži se
kot večnovečnega nad vse,
izkaži se očeta ljubljenih otrok,
ne pusti jih nikdar iz svojih rok,
O, dvigni se, naj tvoje zro obličje
dvomljivci vsi, pokaži svoje jim veličje!
Poslušaj, Bog, kaj prosijo sinovi —
zavezo svojo z nami spet obnovi!
Čuj prošnje vse očakov in sodnikov,
prerokov, kraljev, pevcev in vodnikov,
ki vsi na zemlji upali so vate —
ki v predpeklju ozirajo se na te.
O, angeli, njih prošnje vekovite
pred prestol Večnega nesite!

ZBOR:—

Usmili se, Gospod, usmili se!
Usmili, Kristus, o usmili se!
Usmili se, Gospod, usmili se!

MOJZES:—

Hudobni duh, rjoveči lev, preži na čredo,
preži na duše, da jih pahne v bedo,
o, pošlji ti mu Jagnje iz neba,
da **eno** bodo zopet srca vsa!

ZBOR:—

Usmili se, Gospod, usmili se!
Usmili, Kristus, o usmili se!
Usmili se, Gospod, usmili se!

NEVEDNOST:—

Kak zvene turobno ti glasovi,
kot mrtvega podzemlja žalni spev!

MODROST:—

Saj to so žalostnopobožni klici
očetov iz naročja Abrahama,
ki hrepene po božjem Rešeniku.

NEVEDNOST:—

Brezdvomno — preiskrena ta molitev
nebesa skoraj mora omečiti.

MODROST:—

Molitev vsako dobri Bog usliši,
neso jo angeli pred prestol sveti
in vrnejo se z blagim oznanilom.
Glej, ravnokar bo veličasten spev
odgovoril na te pretužne prošnje.

ZBOR:—

Slava Bogu na višavi! Mir in veselje
naj bo ljudem vsem dobre volje!

NEVEDNOST:—

Kaj so prazničnoslavni ti glasovi?

MODROST:—

Jih ne poznaš? To pesem je veselja —
je glorijska, ki mašnik jo zapoje,
ko odposlal je Kyrie v nebo.

Ta spev naznanja, da je trojni Bog
uslišal prošnjo, — Sina odposlal,
da se usmiljeno na zemlji učloveči,
da reši vse: skesanega Adama
in Mojzesa, ki upapolno molí.

NEVEDNOST:—

A kdo bo zdaj svetovno mašo pel?
Odšel je Adam, Mojzes je odšel.

MODROST:—

Kdo drugi pač kot Jezus Kristus sam!
Postavo bo narave Adama
in pisano postavo Mojzesa
s postavo milosti on nadomestil,

oznanjajoč veselo oznanilo.
Zato prepeva glorio zdaj zbor duhov.

ZBOR:—

Slava Bogu na višavi! Mir in veselje
naj bo ljudem vsem dobre volje.

NEVEDNOST:—

Kdo tam prihaja? To nikdar ni On!

MODROST:—

Predhodnik Kristusov! Kar govori,
to gloria je, slavni mašni spev.

Janez Krstnik (nastopi).

Veselo naj iz mojih ust doni,
spev angelski po zemlji se glasi,
proslavlja Njega, ki prihaja.
Vsa čast, vsa slava, vse češčenje Njemu!
Saj on je večni kralj, je vsemogočni Bog,
on sam je najčistejše božje Jagnje,
on je poslan Adamovemu rodu,
da mu odvzame greh — On, Najsvetejši,
ki na Očetovi desnici tam sedi,
on sam se je obrnil k nam.

**(Kristus pride. Spremlja ga Janez Evangelist —
slede drugi apostoli.)**

MODROST:—

Glej, tu prihaja, ki pozdravil
ga angelski je spev,—tam bo zakraljeval
nad svetim
tem oltarjem. Zapojmo mu, zapojmo
spev časti in slave!

ZBOR:—

Ti nam si svet, ti sam Gospod,
ti sam proslavljen si povsod;
ti sam Najvišji, Bog,
slavi naj vekomaj te zemlje krog!

NEVEDNOST:—

A glej, še preden On spregovori,
se bliža dvoje skrivnočudnih bitij:
Kdo sta tadva? Poznaš jih? O, povej!

MODROST:—

Glej, to poganstvo je, tam judovstvo
vzdramila ju je svete maše pesem,
nasprotnika sta — Kristusa — rešenika.

**Poganstvo in judovstvo se
približata.)**

POGANSTVO:—

Kakšno petje doni v višave?

JUDOVSTVO:—

Kaj prepaja zemske nižave?

POGANSTVO:—

Poganstvo jaz in moja moč,
ki rimsko cesarstvo vzdržuje,
jaz, ki zmagalec sem rodov,
bi vedel, kdo spletke kuje —
kdo meni v zasmeh prepeva tu krog,
da biva en sam troedini Bog.

JUDOVSTVO:—

Ne, mene samo veže dolžnost,

izvoljeno ljudstvo je ljudstvo moje,
Jehova, Mogočni, ki vladaš svet,
povej — kdo meni v posmeh tu poje,
da prišel na zemljo je božji Sin,
da ti si poslal ga z višin.

POGANSTVO:—

Morda Jupitru donijo
spevi ti in ga slavijo?

JUDOVSTVO:—

Sta li prišla Henoh in Elija,
Morda nju slavi ta melodija?

KRISTUS:—

Jaz nisem Jupiter in Henoh ne,
in tudi ne Elija! Ne, jaz sem luč
sveta, kdor vedno hodi za menoj,
ne bo ga prehitela noč.

JUDOVSTVO:—

O sebi pričaš. Tebi se ne vklonim.
pripelji semkaj boljših pričevalcev!

KRISTUS:—

Najboljši pričevalec moj, to je moj Oče—
ne veste mar, da pisano stoji:
vsa božja pričevanja prava so, resnična.

JUDOVSTVO:—

Kdo oče tvoj? Kje tvoj je rod?

KRISTUS:—

Spoznavaj mene in spoznaš Očeta!

JUDOVSTVO:—

Jaz tebe ne poznam, povej, kdo si!

KRISTUS:—

Če tudi ti povem, saj se veruješ.

JUDOVSTVO:—

Ker ti imaš hudiča v sebi —

KRISTUS:—

O judovstvo, če ti bi mi sledilo,
rešilo bi se večne smrti.

JUDOVSTVO:—

Mar misliš, da si ti edini več
kot Abraham in naši vsi proroki?
Morda domišljaš si, da si Mesija naš?

KRISTUS:—

To, rekel sem!

JUDOVSTVO:—

To naj verujem? ne!
Neznaten, reven si prišel med nas,
ne kot rečeno mogočen, veličasten!

KRISTUS:—

Prišel bom tak, mogočen, veličasten,
ko pridem v drugo sodit te v oblakih.

JUDOVSTVO:—

O, molči! Učenec Savel tam prihaja,
premaga koj zgovornost te njegova.

KRISTUS:—

Tu tudi moj učenec je,
preprost in skromen, a pobožen
učenec moj evangelist je Janez.
(Dalje sledi.)

Naš katoliški shod.

H. B.

Vsebina njenega lepega, dokaj dolgega govora, je bila: Ker ne veš, kdaj te bo zgrabila koščena roka smrti, moraš biti vedno pripravljen na račun od življenja. Ta je pa dvojni, večni, glede duše in časni, glede telesa in tistih, ki so ti po krvi najbližji. Oba morata biti v redu, sicer je ločitev težka. Najbolj težka je, če dušni računi niso v redu. Težka pa tudi, če časni niso, če človek ne ve, kdo bo poravnal pogrebne stroške, kdo bo skrbel za drage ostale. Za delavca, ki mora živeti iz rok v usta, obstoja še posebna nevarnost, da pride v tak mučni položaj. In da ne pride, mora pravočasno poskrbeti. Kako lahko to stori. K. S. K. J. naj se oklene. Ona ga bo v težkih trenutkih boleznih in smrti rešila teh mučnih časnih skrbi in mu omogočila, da bo lažje svoje dušne račune v red spravil. Ta naša mati je že tisočerm otrla grenke solze skrbi in žalosti, v bolezni in smrti. Zato vsi, ki še niste člani, članice, v njeno materno naročje!

Pa ne samo Vi očetje in matere, ki Vas te skrbi najbolj tlačijo. Tudi Vašo mladino izročite njenemu naročju. Mladina je še bolj potrebna matere kot odrasli, zlasti potrebna matere s katoliškim srcem, kakor je naša K. S. K. J. Znano je, da mladini sliši bodočnost, zato se vse puli zanjo. Če bo mladina dobra, verna, bo bodočnost lepa, solnčna. Ako bo mladina pokvarjena, brezverna, bo prihodnost slaba, temna. Da se zgodi prvo, ne drugo, jo morate izročiti dobri, skrbni materi, ki jo bo prijela za roko in jo varno vodila skozi krdela raznih roparjev, ki preže na njena nedolžna, verna srca. To je zopet naša K. S. K. J. Zato, Vi voditelji naše matere, Vi spoštovani gospodje glavni odborniki, v katerih rokah se nahaja njena

usoda, zberite pod njenim praprom vso našo slovensko mladino, kateri sliši bodočnost in K. S. K. J. bo živela, rastla, cvetla, kratko vsestransko napredovala!

Ta govor je posebno ugajal. K nobenemu ni občinstvo tako spontano, tako iz srca zaploskalo, kakor k temu. Dekletce je v resnici tako lepo in s tolikim čutom govorilo, da je marsikatere-mu postalo mehko pri srcu.

Po kratkem odmoru je dobil besedo Rev. Hugo Bren, O. F. M., ki mu je bilo določeno naj govori o našem **Šolskem vprašanju**. Glavne misli njegovega govora so bile:

Šolsko vprašanje je danes za Ameriko eno najbolj perečih vprašanj. Kajti tudi Amerika je že okužena od evropske epidemije monopoliziranja šole, kar pomeni smrtni udarec, ne samo katoliškimi, ampak verskim šolam sploh. Brezverska šola pomeni brezversko bodočnost Amerike. Ta pa propad države, prej li slej, naj ta trditev še tako tuje in neverjetno zveni. Če je še ogromnejša rimska država propadla, vsled popolnega okuženja po starem paganizmu, bo Amerika vsled okuženja po modernem paganizmu še prej. Kdor tedaj dela za monopolizacijo šol, državi spodkopuje temelj, magari da ima stoprocentni amerikanizem na jeziku. Očetje ameriške ustave so to dobro vedeli. Ker so ljubili svojo domovino, so zasigurali državljanom svobodo vere in vzgoje. Računali so s tem, da se bodo tudi državljanji tega zavedali in ustavno jim zajamčeno svobodo kot svojo najdražjo svetinjo branili. Toda v tem so se temeljito uračunali. Amerikanci, velika večina vsaj, te dragocene dedščine ne zna ceniti, zato tudi ne braniti. Ves njih amerikanizem obstoji v obeh državljanskih

papirjih in ameriških družabnih navadah. To agitatorji monopolizacije šol dobro vedo, zato se tako pridno prizadevajo te papirnate Amerikance opehariti za najdražje, kar so jim njih očetje zapustili. Kakor vsi vemo, jim "biznes" prav dobro vspeva. Ako se pravočasno ne zdramimo, ne bo dolgo, ko bo prej svobodni Amerikanec večji suženj prevratnih elementov, kakor katerikoli evropskih narodov.

Kar nas more še rešiti je pravi pristni ameriški duh, na samo belež. Ameriške duše nam manjka, poznanja ustavnih pravic in njih obrambe. Kaj nam koristi magari sto državljanskih papirjev, če so naše pravice le na njih, v resnici bi bili pa sužnji raznih prekucuhov. Še je čas, da se teh vampirjev otresemo, je pa zadnji čas, ker vedno prešerneje in samozavestneje dvigajo glavo, računajoč z ljudsko nevednostjo. S svojega stališča imajo prav. Kdor svojih pravic ne zna ceniti, jih noče braniti, jih vreden ni. A če že nam ni nič zanje, jih čuvajmo in branimo za naše potomce, ki nas bodo kleli, kot take, ki smo jim najdražje zapravili in jih v državno sužnost prodali. Ni ga slabšega očeta, kakor je tisti, ki otrokom vse zapravi, še tisto, kar so po materi podedovali. Takemu očetu, ki pa ne zasluži tega imena, bi bili podobni mi, ako bi svojim potomcem zapravili lepo dedščino naših državnih svoboščin.

Ako si nočemo vtisniti tega sramotnega pečata, moramo kakor en moč vstati, stisniti pest in z združenimi močmi udariti na bandite naših državljanskih pravic. In to ne samo katoličani, tudi ne samo drugoverci, ki se še drže svoje vere, ampak vsi, ker tu ne gre samo za versko-vzgojne pravice, ampak gre tudi za državljanske pravice. Za to se tudi ne

vpraša; če si katoličan, protestant, jud, temveč se vpraša; če si Amerikanec. Da si le to in veš kaj to pomeni, moraš z nami v boj, ako ne za križ, pa za svobodo zlato, ki nam je vsem skupna, vsem po ustavi zajamčena. Seve mi, ki imamo poleg tega še vero, pa naj bo ta ali ona, in jo hočemo ohraniti tudi zanamcem, smo še bolj dolžni v strnjeni fronti nastopiti, ker nam gre za dve svetinji; versko in državljansko svobodo.

Naša mladina spada samo v katoliške šole. Kjer je še nimajo, jim bodi prva skrb, da si jo postavijo. Tisti dolarji, ki jih bodo zanj ožrtvovali, se bodo na dobro vzgojenih otrocih bogato obrestovali. Kdor jih pa nima za šolo, jih bo moral imeti trikrat več za ječe in poboljševalnice, kar mu bo pa še ostalo, mu bodo banditi pokradli. Kdor tega ne uvidi je s slepoto udarjen. Še nekaj. Prej ali slej bomo tudi mi dobili poziv, naj glasujemo za verske ali brezverske državne šole. Klani, ki se

bore za državni monopol šole, stojte pred vratmi Illinoisa. Takrat veste, kaj imate storiti. Če bo treba tudi delo in zaslužek pustiti, mora vsak zavedni Amerikanec, še bolj pa katoličan na dan in na plan, in če treba z obema rokama podpisati: Ustavno zajamčeno svobodo vere in vzgoje hočem. Doli z banditi naših državljan-skih in versko-vzgojnih pravic! Sklepam kot gorenjec: Živela ameriška ustava, ki nam je svobodo vere in vzgoje dala!
(Dalje.)

Moč zakramenta svete pokore.

Rev. J. Plaznik.

Zelo zanimivo je, kako je postal baron Litvic katoličan. Stal je ob smrtni postelji svoje žene, katera je bila nekaka voditeljica moderne družbe; živela je prav posvetno življenje, ni se zmenila ne za Boga, ne za cerkev. Ko se je stekalo njeno življenje h koncu, se je metala po postelji z ene strani na drugo; zastonj je iskala olajšave; tarnala je, da mora umreti. Bog je usmiljen in v zadnjem trenutku je našel zgubljeno ovco.

Ponižen frančiškan ji je podelil poslednje zakramente. Ko je prejela sveto odvezo, so vtihnile njene grozne besede, bila je mirna in udano in potrpežljivo je čakala smrti.

Ta nenaden prehod od vznemirjenosti do popolnega miru, je napravil velik vtis na protestantskega barona.

V knjižici, "Kako sem postal katoličan," pripoveduje baron, da je imel na vesti velik greh, katerega bi se bil rad znebil. Misli je, da mu bo protestantski minister lahko ravno tako pomagal, kakor je frančiškan pomagal njegovi umirajoči ženi. Iz Bordeaux, kjer je umrla njegova žena, je šel v Berlin, poiskal protestantskega pridigarja in ga nagovoril:

"Ali imamo spoved?"

"Seveda, jo imamo!"

"Kako pa je to, četudi sem dvainštirideset let star, nisem nikoli slišal, da bi kdo izmed nas šel k spovedi?"

"Res je, da naši ljudje ne hodijo k spovedi, imamo jo pa vseeno."

"Če ima spoved kako veljavo, mora prinesiti odpuščanje grehov. Kako pa odpuščate grehe?"

"Imamo sicer formulo, pa, ker me še nihče ni prosil za spoved, sem jo nekam založil, ker jo nisem rabil; če hočete jo poiščem."

To je bilo baronu že preveč: Pridigar je nekam založil formulo ali molitev, katera se rabi za odvezo.

Razočaran in jezen je baron zapustil Berlin in šel iskat tolažbe v Pariz. Dospevši v mesto, je poiskal najbolj znanega pridigarja. Ta ga je vprašal: "Kaj ste, kalvinec, prezbiterijanec, metodist, ali episkopalec?" Baron je prezrl pridigarjevo vprašanje in rekel, da hoče opraviti spoved in dobiti odpuščanje grehov v imenu božjem.

K temu je pridigar pripomnil: "Mi ne odpuščamo grehov."

Baron je nadaljeval: "V svetem pismu berem, da je Kristus dal apostolom oblast odpuščati

grehe."

Pridigar odvrne: "Gotovo; pa mi ne rabimo te moči."

"Potem vi s tem jasno dokazujete, da protestantizem ni Kristusova vera in s tem me silite, da se oklenem one vere, v kateri lahko dobim odpuščanje grehov; z drugimi besedami, silite me, da postanem katoličan."

Star pridigar, že na robu groba, je počasi odgovoril: "Tudi za en trenotek vas ne bom zadrževal, če hočete postati katoličan. Mi smo se ločili v toliko sekt, da sploh ne vemo več, kaj smo. Pojdite v miru in sledite narekovanju svoje vesti."

Doživljaji v Berlinu in Parizu so bili dovolj za starega plemenitaša. Iskal je odpuščanje grehov, pa mu prvi pove, da je nekam založil formulo za odvezo, drugi mu pravi, nimamo spovedi, četudi jo je Kristus ustanovil. Ni čuda, če je baron takoj pisal onemu frančiškanku, kateri je tolažil njegovo ženo v smrtnem boju in kateri ji je podelil poslednje sv. zakramente, in ga prosil, naj pride takoj k njemu in ga pouči v katoliški veri. Duhovnik mu je odgovoril, da pride tekom treh dni.

Bil je mesec maj in v cerkvi Matere božje v Parizu so imeli

vsak večer šmarnično pobožnost vsak večer. Duhovnik mu je v svojem pismu svetoval, naj zahaja k šmarnicam. Baron je to tudi

storil. Okusil je, da se ne zateka mo zastonj k Mariji, "pribežališču grešnikov." Ne smemo se čuditi, če je baron pozneje večkrat rekel: "Ni me lahko pripraviti,

da bi veroval v čudeže; toda, ko sem stopil iz cerkve, nisem več protestoval, ampak bil sem katoličan."

Kje je prava svoboda.

Fr. P.

Moderni zgodovinski fantasti govoričijo radi o bajnem duhovnem cvetju klasične in grške davnine, o stari slovanski in germanški svobodi poganskega starega veka. Poezija sanjari o lepih dneh, ko so še grški bogovi in božice vladali zali svet in vodili blažene rodove po bujnih tratah veselja na lahki vrvici razposajene brezskrbnosti; o časih, ko je bilo sveto samo tisto, kar je bilo lepo. — Toda pred resnico se razblinijo take sanje v pene.

Niti grško, niti rimsko, niti kako drugorodno poganstvo ni moglo nikoli samo iz sebe spočeti ideje, da je suženjstvo zločin nad človeštvom.

Suženjstvo je bilo tudi najbolj izobraženim poganom neobhodna socialna in gospodarska potreba, da, božja zapoved, ali, če se obrneš do slavnega modrijana Aristotela, uredba, ki jo nujno zahteva razum. Germanski pogani so stavili sužnja na isto stopnjo kot konja, osla, ovco in druge stvari, ki jih potrebuje človek. Raztegnili so suženjske verige celo preko groba in prisodili prostemu možu "valhalo", to je paradiz, ubogemu sužnju pa "Lelo," peklo,

Katoliška cerkev, **krščanstvo je zavilo vrat tej blazni zmoti.** Oznanjalo je in še oznanjuje evangelij ubogim, slabim, zapuščenim. Nebesa zagotavlja ne le gospodi in bogatim, ampak tudi sužnjem, starim in modernim,

vsem tlačenim in razdedinjenim, **človeku** sploh. Polagoma je izpremenila suženjstvo v milejšo obliko tlačanstva, in tudi to je vedno bolj olajševala, omejevala, odpravljala.

Srednjeveški fevdalizem je poznal samo dva stanova: oholo viteštvo in tlačana. A katoliška Cerkev ga je naučila priznavati še tretji, duhovski stan. Za duhovnika je posvečevala **človeka**, pa naj je bil dotlej prost ali pa tlačan in je prisilila gospodo, ki je z oholim zaničevanjem gledala na trepetajoče tlačane, da se je s spoštovanjem klonila pred dostojanstvom, s katerim je Cerkev odela tlačana in ga dvignila z njim nad njegovega bivšega gospodarja. Srednjeveško fevdalsko naziranje ima svoj vrhunec v nemškem cesarju Frideriku Rdečebradcu. A tega najmogočnejšega vladarja vidimo, kako se upogiba pred papeškim dostojanstvom velikega Hadrijana, kateremu drži stremena, da more na konja. In kdo je bil Hadrijan? — Sin revnega angleškega tlačana, čegar rod se je zvijal pod trdim ižesom normanskih baronov, a se je dvignil s svojimi velikim duhom v službi sv. Cerkve do Petrovega prestola.

A katoliška Cerkev ni osvobodila samo narodov, ki so se zatekli pod njeno okrilje in sprejeli njeno veselo oznanilo, ampak je izvrševala in izvršuje še vedno delo osvobojevanja tudi med pogani. Simbolična v tem oziru so

imena: Peter Nolasko, Rajmund Penjafortski, Janez de Mata, Teliks Valoa itd., sami svetniki, ki so se žrtvovali v službi reševanja jetnikov iz mohamedanske sužnosti.

Samo Trinitarci, člani reda presvete Trojice, so rešili od leta 1200 pa do konca 18. stoletja kakih **devetstotisoč** krščanskih sužnjev in potrošili za odkupnino veliko **nad milijardo dolarjev**. V uradnih zapisnikih, ki so jih našli l. 1830. v Alžiru, so zapisani sužnji, za katere je bilo treba šteti po pet do desetstisoč turških funtov, to je dvajset do štiridesetstisoč dolarjev. Sloveči španski pisatelj Cervantes, ki ga je bil ujel l. 1575. zloglasni alžirski ropar Mami, je bil v sužnosti več ko pet let. Tri gospodarje je služil. Zadnji alžirski bej Hasan, ga je prodal Trintarcem 19. septembra 1580. za sto petindvajset tisoč dolarjev. Povprečno pa je veljal Trinitarce vsak odkupljen suženj tisoč dvesto in petdeset dolarjev, kakor je izračunal alžirski škof Pavi. Poleg teh ogromnih, denarnih stroškov je pa žrtvoval red presvete Trojice tudi **več ko sedem tisoč redovnikov**, ki so ostali namesto rešenih sužnjev v mohamedanskih rokah. (Dr. Jan. Ev. Zore, Življenje svetnikov, 2. zv.)

A vkljub tem glasnim zgodovinskim dejstvom so in bodo vpili sovražniki katoliške Cerkve:

Krščanstvo je tiranstvo in najhujši nasprotnik prave svobode.

Molitveni apostolat za april.

Rev. John Plaznik.

ZA VLADARJE IN NJIHOVO VLADO.

Vsi, kateri stoje na krmilu vlade v vseh treh oddelkih, v postavodajnem, pravosodnem in izvrševalnem oddelku, so deležni naših molitev v tem mesecu. Po besedah velikega apostola svetega Pavla v pismu do Rimljanov, je vsaka oblast od Boga. Ni odvisno od tega, kako je ljudstvo izvolilo svoje vladarje; kadar so postavno nastavljeni, imajo potrebno vladarsko moč od zgoraj. Vladarji so božji namestniki; kdor se jim zoperstavlja v njihovem pravilnem izvrševanju dolžnosti, se zoperstavlja Bogu.

Kdor vlada v božjem imenu, ima gotovo veliko odgovornost. Bogu bo dajal odgovor, če je zlorabil dano mu moč. Pri vsem tem so pa vladarji le človeški in so podvrženi raznim zapeljivim strastem, samoljubju in strankarstvu. Tudi tedaj, kadar hočejo biti poštene in pravični, se lahko motijo. Včasih se obrnejo celo proti cerkvi; namesto da bi cenili dušni blagor nad posvetnim, store ravnano narobe in hočejo cerkev zasuzniti.

Moliti moramo, da se ravnajo vladarji in vlade po krščanskih

načelih, da so pošteni, da kar najbolj mogoče skrbе za razvoj svetnega blagostanja, ne da bi pri tem ovirali cerkev pri njenem delovanju in ji jemali pravice, katere ji je Bog dal.

Molitev vsakdanjega, jutranjega darovanja.

O presveto Srce Jezusovo, po rokah prečiste device Marije ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dne; prvič, v spravo za vsa razžaljenja, katera trpiš v zakramentu presvetega Rašnjega Telesa; drugič, za vladarje in njihovo vlado.

Mariji, morski zvezdi.

(Prosto prevedel: A. M.)

Zvezda nad,
kako rad
gori k Tebi zrem,
če mi Tvoj
sije soj
v duši miren sem.
Vtihneno, obmolknejo viharji,
angelji miru v blesteči zarji
dol z višin k nam
splavajo
na zemljo.
Ave, Morska zvezda mila,
ave, ki si nam Boga rodila,
aye, ave.

Kam in kod?
Vse povsod
vlada črna noč . . .
Pošlji sij,
z njim odbij
vso sovražno moč!
Kamor žar Tvoj svetli sega,
mahoma vse sence zbega.
Sevaj ljubki
Tvoj obraz
milo v nas.
Ave, Morska itd. . . .

Morska luč,
rešnji ključ
iz sveta zablod.
V burnih dneh
v srečen vspeh
vodi Ti naš brod!
Srečno pot nam vsem dodeli,
v rajski vse pristan pripelji
nas mornarje;
v sreče vir, — —
večni mir.
Ave, Morska itd. . . .

Naš slovenski Karmel.

H. B.

(Konec.)

Orisali smo zgodovino slovenskega Karmela. Toda večinoma le zunanjo. Le tu pa tam so se nam nekoliko otvorila klavzurna vrata in nam omogočila kratek pogled tudi v notranjost. V duhu smo stali ob smrtni postelji dveh prvih prednic in gledali kako umira karmeličanka, ki je bila prava hčerka velike Terezije. Zavidali smo ju za tako lepo smrt. Radi bi enkrat tako blaženo umirali. Toda, ko bi nam kdo pokazal pot do take boguvdane smrti, bi se zgrozili. A če že nima vsaka poguma jo nastopiti in morda tudi milosti ne, bo vendar vse zanimalo, če na pol priprta klavzurna vrata slovenskega Karmela, in še kake posamezne celice, malo bolj odrinemo in se še znotranje - samostanskim življenjem karmeličank malo seznanimo.

Pripomniti moramo, da naše opisovanje notranje-samostanskega življenja karmeličank ne sloni na lastnem izkustvu. Pač pa lahko rečemo, da je vir, iz katerega je hočemo zajeti docela verodostojen in iz najnovejšega časa. Neka radovednica, ki jo je pozneje Bog s tem "kaznoval," da je sama postala karmeličanka, nam je natanko popisala, kako se dekleta "žive pokopavajo." Brez bistvenih sprememb hočemo slediti temu opisu. Nekako tako-le nam slika ta "pokop:"

V rožnatem juniju je bilo. Po celi Ljubljani je završalo: "Ali že veš? Si slišala? Pomisli, slušateljica vseučilišča V. G. je šla v samostan! Pa še h karmeličankam! Moj Bog, revica, tako mlada, pa živa pokopana! Ali je ni škoda!" Vse jo je pomilovalo. Vrata Karmela na Selu so se zaprla za njo. Pomilovalno začudenje se je poglelo. Govorjenje je utihnilo. Le me, njene prijateljice, smo težko čakale dneva njene preobleke, ko smo ga pričaka-

le — bilo je v decembru — smo kajpada vse romale na Selo, k "pokopu." Polna cerkev je pričala, da nismo bile samo me radovedne. Kot znanke kandidatkinje in samostana, smo dobile posebno dovoljenje, da smo smele iti na kor zunanje cerkve, odkoder se prav dobro vidi tisto gosto zamreženo okno, ki se je imele vsak čas kot sveži grob odpreti, sprejeti našo V. in jo nato za vedno požreti.

V tistem nervoznem pričakovanju so se pripeljali prevz. g. knezoškof, da izvrše slovesne obrede preobleke. Vedno hitreje so utripala srca, kakor otrokom, ki pričakujejo Jezuščka z božičnimi darovi. Končno je črna senca odprla okno. Kakor iz drugega sveta se je začulo petje redovnic, ki so spremljevale mlado nevesto k Poroki. Vse nam je bilo tim bolj skrivnostno, čim manj smo videle. Odprt grob, odprto okno in zamolklo petje onkraj njega, to je bilo vse. A glej, kmalu nam je odleglo. Pri oknu se prikaže nevesta, vsa bela, z deviškimi pajčolanom, mirto na glavi in gorečo svečo v roki. Pretresljiv pogled za nas. Naravnost prizor velikonočnega jutra. Odprt grob, malo prej še tako tih, kakor da ni v njem nobenega utripa življenja. Naenkrat pa se prikaže ob njegovem žrelu bela postava vstalega Zveličarja, brez znakov smrti, samo življenje.

Prevzvišeni so pristopili k oknu, poklicali kandidatkinjo po imenu in jo vprašali kaj želi. "Božje usmiljenje, ubošstvo reda in družbo sester!" je odgovorila s tresočim glasom. "Ali ste pripravljene v redu vstrajati do smrti?" — "Tako upam, zanašajoč se na božjo pomoč in na molitev sester." Sledil je nagovor in blagoslov prevzvišenega. Nato je nevesta odšla. Še z večjo radovednostjo smo čakale, da se

vrne k oknu kot karmeličanka. In res kmalu se je zopet prikazala v karmeličanski redovni halji — kot S. Terezija. Nepozabni pogled! Prvič smo uzrle karmeličanko v rujavi halji, s platnenim pajčolanom na glavi. Bilo nam je kakor bi gledale nebeško prikazen. Mej raznimi molitvami so ji prevzvišeni dali še redovni škapulir in usnjat pas, ter ji pripeli na glavo lilijin venček. Sledila je sv. maša, mej katero je prejela sv. obhajilo. Dolgo smo se po sv. maši še ozirale proti oknu, kjer je vsa zamaknjena klečala, ter jo blagrovale. Nazadnje smo uvidele, da me nismo za kaj tacega. Ona je mirno klečala, me smo se pa nervozno premikale, ker so nas kolena bolela. "Je pač karmeličanka!" se nam je utrgalo iz ust in vstale smo. Slednjič je črna senca zaprla okno, nataknila mreže, ključiči so zarožljali, grob se je zaprl, da pomlajeno in prerojeno zopet nazaj da, ko jo pride Ženin iskat, da jo popelje na večno ženitnino. Zamišljene smo se vračale v mesto, nazaj na široko morje, in jo blagrovale, ker je ostala v mirnem pristanu.

Naslednje tri dni so dolge procesije sorodnikov, znank in prijateljic romale na Selo, gledat karmeličanko. Kaj tacega se ne vidi vsak dan. Mnogi so baje že imeli priliko videti kralj Matjažovo vojsko, karmeličanke pa še ne. Tiste dni je bila taka redka prilika, ki je ni kazalo zamuditi. Se razume, da smo bile me, njene prijateljice, prve mej temi radovedneži in radovednicami. Popolnoma svoje radovednosti nismo mogle napasti, ker nas je ločilo od nje s trojno mrežo zamreženo okno, kakor da bi bil za njo kak hajduški poglavar Čaruga. Kar smo mogle izpaziti in iz nje izvleči, smo pa vse storile. Kakor soparnega julijskega popoldneva muhe, so jo obletavala na-

ša vprašanja, da skoraj ni mogla vsem kaj. Me bi bile seveda najrajši vse karmeljske skrivnosti zvedele. A tem vprašanjem se je previdno izogibala, tako, da o teh pri slovesu nismo veliko več vedele, kakor prej.

Pogled nanjo nas je z nekim svetim strahom navdajal. Ob usnjatem pasu dolgi rožni venec, z jagodami, debelimi kakor orehi. Na koncu črn, lesen križ, a brez Križanega. Kaj to pomeni? Da mora karmeličanka Križanega sama nadomeščati, s tem, da samo sebe neprestano križa s pokoro in zatajevanjem. In ti sandali, to obuvalo, s kako grozo smo jih opazovale. Izgledali so kakor kake drvarske coklje, težke in nerodne. Naše prvotno blagrovanje se je zopet spremenilo v pomilovanje. Ona je bila pa bolj vesela in srečna, kot kdaj prej v lahni obleki mestne gospodične.

Ko smo si jo od peta do teme na ogledale in izvedele od nje kar se je le dalo, smo se poslovile. Z mešanimi čustvi smo se vračale proti domu. Na eni strani nas je ta trda zunanost odbijala in vsak pojav misli, da bi ji ena ali druga sledila, potlačila. Na drugi strani nam je pa njena tiha sreča in zadovoljnost tajno netila hrepenenje, da bi šle za njo. Ker so nam srca gorela hrepenjenja po sreči, se je vsaj meni izvil iz srca pritajeni vzdih: "Blagoslovljen karmeljski pristan! Varuj te nebo in obsipaj te z milostmi in daj, da bi tudi jaz enkrat v tebi pristala, ter našla mir in srečo!"

Nebo je čulo ta zadnji proseči vzdih in ga uslišalo. Dotična je že dve leti sama karmeličanka.

Iz njenega zapisnika smo ukradli še nekaj družih skrivnosti karmeličanskega samostanskega življenja.

Vse diha izredno vboštvo, a prav tako veliko snažnost in red, kar vsak, ki mu je ob izrednih prilikah dovoljeno prestopiti samostansko klavzuro, priznava in občuduje. V jedilnici so tri navadne, nepogrnje-

ne mize. Na sredi, za "večji appetit", mrtvaška glava. Na zadnji steni lesen križ in stol za branje. Na določenih prostorih je za vsako sestro dobro ped dolga štirioglasta deščica, kot podstavek za lončeno skodelico. Ob njej servijeta, lesena žlica in nožek. S tem smo s komfortom v obednici pri kraju.

Poglejmo v celico! Vsa bela in deviška je. Večinoma vsako spomlad sestra, ki stanuje v njej, sama skrbi, da je nanovo pobeljena. Na stenah nikakih podob ali okraskov, le križ brez Križanega, ki naj puščavnico vedno opominja, da mora Križanega sama nadomeščati. V kotu je pritjena deščica za sedem redovnih knjižic, ki jih ima vsaka v celici in črpa iz njih redovnega duha, po pravilih karmeljske matere sv. Terezije. V kotu pri zamreženem oknu je z rujavo odejo pogrnjena slamnica, tista strašna "truga," v kateri se pa v Karmelu tako sladko spi. Da bi le vsi na svojih mehkih pernicah tako sladko počivali. Na nasprotni steni vhoda ti pade v oči ne navadna podoba. Na črnem obložku zida zapaziš belo mrtvaško glavo, kakor da bi stopil v mrtvašnico.

Če omenimo še mizico in stolček, brez naslonjala, smo tudi z opravo karmeličanske celice pri kraju.

Prav ta radikalni obračun s svetom, in z vsem, v čemer posvetni ljudje iščejo svoje sreče, karmeličanki neprestano pridiga, da dviga svoje srce k njemu, ki je pravir vse prave sreče. Ko bi tega ne delala, bi bila v tej mrtvašnici res živa pokopana. Tako ji pa lepše solnce sije, kakor onim ki stanujejo v kraljevih palačah, kjer se njegovi žarki ne odbijajo od mrtvaških glav, ampak lomijo v krasno brušenih ogledalih, s katerimi je obložena. Res, da tudi karmeličanka nima samih solčnih dni. Kje je Adamov otrok, ki bi jih imel. Tudi nad njo hrume vihre duhovnega boja, a se ob pogledu na mrtvaško glavo in ob zavezniški roki evhari-

stičnega Jezusa, ki je življenje njenega življenja, kmalu zopet razpode. Ali se nam ne zdi solnce, ki je po vihri zopet pogledalo izza oblaka še lepše, še bolj zlato? Enako je solnce notranje sreče po duhovni vihri še bolj božajoče.

Spričo tega ni čuda, če jih, kljub strogosti karmeljskega življenja, vedno več trka na njih samostanska vrata, kakor jih morejo in smejo sprejeti. Njih določeno število je 21. Dokler bodo vstrajale v prvotni strogosti svojega reda, kakor so doslej, jim poklicev ne bo manjkalo. Vedno se bodo dobile plemenite duše, zlasti sredi sedanjega, v solzah plavajočega sveta, ki bodo našle pot do tega tihega pristana. Saj je kakor svetilnik ob morskem bregu, ki borečim se s besnimi in umazanimi valovi življenja vžiga upanje po bližnjih trdnih tleh. Tihe žrtve in molitve onih, ki so ga že dosegle, jim upanje na rešitev še bolj vžiga in krepi. Zato pa ta svetilnik ne sme ugasniti na naših tleh. Danes, ko se je umazano valovje modernega bogopozabnega življenja razlilo tudi po naši domovini, ga je dvakrat potrebna.

"Božji kotichek," kakor pravi sv. Terezija, je vsak Karmel, tudi slovenski. Ali mar nismo potrebni takih božjih kotichekov, posebno danes, ko satan na vseh koncih in krajih tako prešerno dviga glavo? Jaz mislim, da bolj ko kedaj. Zavedajmo se tega, dokler ga še imamo. Če je naš Bled naravni kinč nebeški, je naš Karmel nadnaravni. Oba bi bila kmalu postala žrtev vojske. Nista še iz nevarnosti. Čuvajmo ju! Enega bi bolj pogrešali, kot drugega. Brez Bleda bi bila naša ožje domovina pristan, oropan dragega kamna, ki ji ga je Stvarnik vdela in dal na prst. Brez Karmela bi pa ista naša draga domovina v najtežjih urah, ki jih doživlja, ne imela svojega Mojzesa, ki bi nevtrudno dvigal svoje proseče roke za zmago njene božje pravde.

En dan v Gorici.

Dr. Fr. Tr.

Pripeljal sem se v Gorico in se nastanil v restavraciji pri "Molarju," odkoder se mi je nudil lep razgled na mesto in bližnjo okolico. Stal sem skoro ravno tam kakor meseca avgusta leta 1918. — toda kaka sprememba! Ko sem pred petimi leti stopal po prestolici primorskih Slovencev, se mi je storilo kakor Ezdri, ki je prišel iz Babilona, da si ogleda razvaline Jeruzalema: najraje bi se bil na mestu obrnil in vrnil, da bi ne gledale oči gnusobe razdejanja. Tedaj so mi zapirali vhod v mesto "španski jezdeci" in globoki jarki, polni podgan in podobne nesnage. Hiše so bile do tal porušene, prej tako lepo pokopališče popolnoma uničeno, okoliški hribi — Sabotin, grič sv. Marka, Sv. Gora — razrvani in z železnimi ograjami prepleteni. — Danes pa je iz razvalin pognalo novo življenje. Mesto je že skoro vse pozidano in popravljeno, snažne ulice in visoke palače ne vedo ničesar o vojnih grozotah. A kljub temu se mi zdi, da nisem več v stari Gorici. Kakor med potjo, tako sem tudi v Gorici opazil na prvi pogled, kdo in kaj je novi gospodar naših dobrih Primorcev. Po ulicah kar mrkoli laških uniform. Uniformiran je vojak in karabinijer (žandar), fašist in skaut, vse je uniformirano, kakor lepo pove novo nastala slovenska prislovica: Lah je utelešena uniforma. V predmestjih in v parkih je polno slovenskih in laških otrok, ki se kriče igrajo in zabavajo, kakor povsod v večjih mestih. V Sloveniji, onstran Triglava in Nanosa, še vedno odeva naravo beli sneg, tu v soški dolini pa je že vse v brstenju in cvetju.

Najprej stopim v nadškofijsko stolico, posvečeno sv. Hilariju in Tacijanau. Cerkev stoji sredi lepo zaokroženega, tipično laškega trga. Skoro vsak trenotek stopi

kdo v cerkev, se prekriža, poklekne in moli, poljubi podobo Križanega in zopet odide. Mnogo je tem našim trpinom vzela vojska, toda vere jim ni vzela, mnogim jo je celo poživila in utrdila. Ko so bežali neznano kam, je bila duhovščina zadnja, ki je zapuščala domačo grudo, in ko so es, številno dostikrat zredčeni, vračali v porušene domove, so zopet bili duhovniki prvi, ki so zbirali razkropljeno čredo in jo vodili v novih, dostikrat zelo težavnih razmerah. In tega ta rod ne bo tako hitro pozabil. Okrnjene freske, udrt strop in stolp, ki je še vedno brez klobuka, glasno pričajo, da je cerkev v vojski veliko trpela.

Iz cerkve odidem obedovat k "Maksu." Restavrant je še dosti dostojen. V njem se snidem s prijatelji iz dijaških let. Iz njihovih ust sem izvedel marsikaj, kar hočem povedati tudi vam, dragi ameriški rojaki.

Gospodar Italije je sedaj Mussolini, nekdanji vodja fašistov. Fašisti so radikalno narodna stranka, ki hoče z vsemi sredstvi, tudi s krivico in nasiljem poitalijančiti primorske Slovence. Italijanska vlada dela z vsemi sredstvi na to — fašisti so njeno orodje — da bi Slovenci v zasedenem ozemlju čim prej pozabili svoj materini jezik in postali Italijani. Nekateri menijo, da vlada s poitalijančevanjem namenoma hiti. Če bi namreč poitalijančevanje — vsaj na zunaj — vspelo, bi Italijani iznova na vse grlo zagnali krik: naše meje niso vojaško zavarovane, zato jih moramo pomakniti naprej — do Save. Prvi cilj poitalijančevanja je Dalmacija in obal Sredozemskega morja.

Najtrdnejša opora narodnosti in materinega jezika je šola in cerkev. To je stara resnica, ki se je tudi Italijani prav dobro zave-

dajo. Zato skušajo zlasti tu zadati smrtni udarec slovenščini. V ljudski šoli se samo še veronauk poučuje v slovenskem jeziku, vsi drugi predmeti v italijanščini. V srednji šoli, na gimnaziji, realki in učiteljski, se bo ukinil slovenski pouk l. 1927. stopnjema, počenši s prvim razredom. Šolski nadzorniki ne zamude nobene prilike, da ne bi povdarjali, da je prvi in glavni namen šole, širiti med ljudstvom in mladino italijansko misel. Državne praznike morajo ravno v slovenskih šolah posebno natančno in slovesno praznovati. Pred šole prostimi dnevi so uvedli šolske oblasti romansko pozdravljanje laške zastave. Pravico do nadziranja slovenskih šol ima celo orožniški postajenačelnik, brigadir imenovan. Voditelj na ljudski šoli more postati le tisti, ki je fašistom všeč. Stare, za ljudsko izobrazbo zaslužene voditelje in učitelje pošiljajo v gorske vasi, da tam prej shirajo. Zato ni čuda, da se celo med Lah samimi čujejo pošteni glasovi, ki obsojajo to kruto zatiranje in žalitev slovenskega življa. Postopanje Lahov bije naravnost v obraz vsakemu naravnemu in človeškemu pravu. Tako niso delali niti Nemci v bivši Avstriji.

Druga trdnjava jezika in narodnosti je cerkev. Zviti Lah je znal v senžermenski pogodbi doseči za se to pravico, da sme slovenske duhovnike, ki niso v zasedenem ozemlju doma, od tam odstraniti. In te pravice se pridno poslužuje; skoraj noben duhovnik, ki ni iz Julijske Benečije, ne dobi laškega državljanstva; zato mora, s težkim srcem seveda, zapustiti svojo župnijo in iskati zavetja onstran meje — v ljubljanski, mariborski, zagrebški, senjski in špitalski škofiji. Na izpraznjeno mesto pride laški duhovnik, ki ne razume jezika in

ne pozna narodne duše. Pa tudi duhovnik domačin je Lahom trn v peti. Kogar ne morejo pregnati zaradi državljanstva, ga na najbolj različne načine zasledujejo toliko časa, da končno vendar le iztaknejo kak političen pregrešek. Par zgledov! Neki duhovnik, znan naroden delavec, je prinesel čez mejo iz Slovenije nekaj knjig, ki so vsebovale resnične vojne dogodke, ne baš najbolj častne za Lahe. Ko Lahi za to izvedo, pride pismo iz Vidma od samega prefekta Pisentija: ako se v enem mesecu ne odstranite, vam bomo mi poskrbeli namestnika in sicer na način, ki vam ne bo ljub. — Državni praznik je. Dušni pastir pozabi razobesiti laško trobojnico. Pred župniščem se naenkrat pojavi avto, poln fašistov, ki so oboroženi z bombami in železnimi palicami. Fašisti izsilijo razobesitev zastave z grožnjo in ricinovim oljem. Tudi strogo cerkvene slovesnosti in obrede izrablja Lah v svoje nacionalne namene. Tako je postal celo Vseh vernih duš dan prava muka za slovenskega duhovnika, ko mora na tihih grobovih umrlih poslušati fanatične nacionalistične govore.

Javno uradovanje je postalo skoro kar čez noč vse laško. S tem pa so Lahi prizadeli posebno ubogemu kmetu v nebo vpijočo krivico. Na milijone denarja je ostalo neizmenjanega in sicer samo zaradi tega, ker ni razumel kmet oklicev, pisanih v laškem jeziku. Iz dežele se vozi v mesto dan za dnem nešteto Slovencev. Gorje mu, ki bi zahteval vozni listek "za v Gorico!" "Reči mora — Gorizia!" Nekega profesorja, duhovnika, so kratkomalo aretirali in ga vklenjenega peljali po Gorici v zapor, ker je na slovenskih tleh v svojem materinem jeziku zahteval vozni listek. Če hočeš v uradu kaj doseči, moraš govoriti izključno laško. Kmetu, ki ne zna laško, se smejejo v obraz in ga puste stati in čakati. Samo

kadar je treba davke plačati — značilno, kaj ne — takrat pa dobi slovenski davkoplačevalec pravilno slovensko pisano povabilo.

Laška strahovlada ne prizanaša niti slovenskemu časopisju. Slovensko časopisje so hoteli uničiti s tem, da so dali ukaz, da morajo slovenski časopisi prinašati vse članke in sestavke tudi v laškem prevodu. Da bi bilo s tem slovensko časopisje uničeno, je jasno za vsakega, ki pozna današnjo draginjo tiska in težave pri izdajanju knjig in časopisov. Vsa slovanska javnost — in celo nemško časopisje — se je zgražala nad tem barbarskim činom "kulturne" Italije in laška oblast je tako bila prisiljena, preklicati ta ukaz.

Pa še z raznimi drugimi "kulturnimi dobrotami" hoče "dobra" mati Italija osrečiti svoje najmlajše otroke. Tako zahtevajo, da mora vsaka občina imeti in vzdrževati dva zdravnika, enega za ljudi, enega za živino. Dalje mora vsaka občina imeti kaznilnico in policaja. S prvim januarjem 1924. so uvedli Italijani civilni zakon. Poroka se mora vršiti v občinski pisarni pred županom. Potem se lahko še cerkveno poroči, kdor se hoče. Nadškof dr. Fr. Sedej je svojim vernikom poslal obširno pastirsko pismo, v katerem jih poučuje, da je v vesti katoličana samo civilna poroka neveljavna in da je tak zakon brez cerkvene poroke prav navadno prešestvo.

Sreča v nesreči pa je, da ima zavedno primorsko ljudstvo poleg duhovščine in učiteljstva tudi nekaj mladih, nadarjenih in izredno delavnih voditeljev, ki izdajajo več političnih in leposlovnih listov. Omenjam pisatelja in pesnika Fr. Bevka, nadarjenega dr. Engelberta Besednjaka in izobraženega dr. Alojzija Resa, ki je izdal krasno knjigo o največjem italijanskem pesniku Danteju. V vrsto navdušenih narodnih delavcev spadajo dalje dr.

Josip Bitežnik, ki ga fašisti skoro slednji dan natepejo, dr. A. Pavlica, dr. J. Ličan, D. Doklovič, inž. Rustja, prof. J. Terčelj, g. Janko Kralj i. dr. Po neumornem prizadevanju vseh naštetih gospodov kulturna in politična organizacija kaj lepo napreduje. Nabožne, znanstvene in politične liste dobiš skoro v vsaki hiši. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da se zlasti moška mladina z nekim posebnim veseljem oklepa izobrazbe, v zadnjih dveh letih so se mnogi kmetski fantje tako izobrazili, da že sami pošiljajo člank v časopise. Z letošnjim letom se je ustanovila "Mohorjeva družba" za Slovence v Italiji, ki bo izdala za leto 1924. Koledar, eno povest, gospodarsko čitanko in še nekaj zabavnega.

Ko smo tako pretresali prosvetne razmere naših primorskih bratov, prisede laški častnik, ki je napram Slovincem še precej pravičen, ki pa je hkrati venomer trdil, da se bo slovenska manjšina prej ali slej porazgubila v laškem morju. Moj prijatelj B. mu je povedal zlata vredno resnico, češ: "Gospod major, povejte mi, kateri pes je še kdaj vzljubil gospodarja, ki je vedno režal nanj in ga neusmiljeno pretepaval?"

Nastopila je noč.

S prijateljem stojiva na kolo-dvorskem peronu. Življenje v mestu se je pomirilo, luči so ugasnile, samo iz daljave se zdaj pa zdaj čuje rezek žvižg oboroženih fašistov. Visoko nad nama žarijo zvezde na jasnem nebu in mečejo bledikasto luč na Sabotin, sv. Goro in grič sv. Marka. "Močna kakor te naše gore je naša vera v naše vstajenje." Naša moč je naša pravica in naša narodna zavest. Le "kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti." Naše upanje je naš Bog in naše pravo!"

Tako je govoril on, nad katerim neprestano visi Damoklejev meč.

ZGODBE OTROK,

ki so mater iskali.

IDA GROFICA HAHN-HAHN.
Dr. Fr. Tr.

Med ženskami konvertitinjami zavzema eno prvih mest nemška pisateljica Ida grofica Hahn-Hahn. Roj. dne 22. junija 1805. v Tresovem na Mecklenburškem, od protestantskih starišev, je preživela bolj žalostno mladost. Oče in mati sta sicer bila plemenitega rodu, toda malo plemenitega srca. Ko je oče zapravil premoženje, je ostavil družino in se potepal kot igravec z neko gledališko družbo okrog po deželi. Tudi mati se ni veliko brigala za svojo živahno in zelo nadarjeno hčerko. In tako si je mlada grofica pridobila nekoliko zunanje olike, globoke notranje omike, ki zadeva enakomerno glavo, voljo in srce, pa ni dobila. Za versko življenje je ostala hladna in mrzla, kakor je bila hladna in mrzla vsa okolica, v kateri se je gibala in izobraževala. Do verskega pouka ni imela in ne kazala nobenega veselja. Sama priznava, da se prav nič ne spominja, česa jo je učil protestantski pastor; samo to ji je ostalo živo v spominu, da je imel pastor lepo pobarvano sobo, da je nosil na glavi rdečo čepico in da je v sobi, kjer jo je učil, močno dišalo po tobaku.

Z 21. letom se je poročila s svojim bratrancem — graščakom. Toda v zakonu jo je doletelo podobno razočaranje kakor mater; mož jo je zapustil in se z drugo poročil. Tega težkega udarca Ida ni znala prenašati, ker ni imela vere — trdne duševne opore. Preselila se je k materi, pa tudi v materini bližini

ni imela obstanka, ker ni imela srčnega miru. In tako je 20 let potovala križem sveta in iskala srčnega miru, vere, Boga.

Pa naj raji sama pove, kaj je trpela v teh dolgih letih.

"Moj Gospod in moj Bog," piše po svojem izpreobrnjenju, v knjigi "Iz Babilona v Jeruzalem" — ti veš, kako sem te iskala! Romala sem od ene meje našega sveta do druge, od brzic Nila do podzemskih jam pri Staffi, od španskih gričev do vrtov v Damasku, prehodila sem Alpe, Pireneje in Libanon, prevozila sem morja in prepotovala arabsko puščavo; doma sem bila v šotorih beduinalem", ti veš kako sem te iskala in v palačah Pariza: premotrivala sem najvišjo in najnižjo civilizacijo; gledala sem na lastne oči šege in narode, njih vere in bogočastja, ker sem hotela videti iz obličja v obličje življenje človeštva. Hotela sem razumeti in spoznati — koga neki? Človeka! Hotela sem spoznati sama sebe.

Mislila sem, da sprejme vsak posameznik posebno božje razodetje že po svoji naravi, po plemenitih navdihih in čustvih, po lepoti in umetnosti, mislila sem, da živi v vsem tem po en žarek večne resnice, ki se združi z žarkom v človeku in ga združi s stvarstvom in njegovim Stvarnikom.

V svojem napuhu sem preveč zaupala sama sebi. Prijela sem za pero in napisala cele knjige, da sem napolnjevala neizmereno praznoto svoje duše.

Živel sem, kakor sem misli-

la. Potrebovala sem nekake postave, pa sem si jo sama ustvarila. Vendar sem pri vsej svoji duševni razdvojenosti še ohranila trdno voljo: šla sem stvari do dna kot rudar, ne oziraje se, ali je na dnu zlato ali dijamant. . .

Veliko razliko med trhlím protestantizmom in svežim katoličanstvom je zapazila naša Ida na potovanju po Palestini. Tu je posebno vplivalo na njo požrtvovalno delo katoliških redovnikov in misijonarjev. V tem oziru piše: "Kjerkoli se je pojavilo kako pomanjkanje ali gorje, takoj je oživel kak red ali bratovščina, ki je skušala lajšati telesno bedo. Današnji svet zabavlja čez preteklost, ker si ne zna napraviti pravega pojma o veliki požrtvovalnosti, ki jo je vršil že od njegovega početka sem frančiškanski red; svetu manjka vere, ker prazno je vse, kar ni prešinjeno od ljubezni božje, v čigar srce ni nikdar padel žarek z Golgoti."

Zadnji nagib k prestopu v katoliška cerkev ji je prineslo potovanje po Bavarskem in Irskem, kjer je na vsak korak opazala sadove pravega krščanskega življenja. Zato meni: Tu je stopila katoliška vera ven iz božjega hrama, na cesto, v naravo. Tu pripada Cerкви vse: svet, ljudje, življenje; tu ni vera vklenjena kakor v velikem mestu. Zato me je izredno veselilo in ogrelo, ko sem videla, da se je vera med ljudmi stalno naselila, da je stopala na vsak korak ljudem pred oči, da jih je vedno na Boga spo-

minjala. Križ ob poti, kapela med drevjem, božja pot na vzvišenem holmu, krasna svetišča v mestih, samostani ali njih razvaline v ljubkih dolinah in pogosto praznično zvonjenje, to vse je dobro delo mojemu srcu in tedaj sem začela čutiti, da je ta vera tudi mojemu srcu blizu. Dotlej kaj takega nisem okusila. Imela sem pač novi testament, kakor vsi protestanti, brala sem ga vsaki dan zbrano, našla notri božjo besedo, toda to je bila samo knjiga, ki pa za življenje ni hotela zadostovati; imela nisem ne navodil, ne navdihovanj, ne pobožnosti, da bi spravila oboje — življenje in sv. pismo — v soglasje.

Svoja dolgoletna potovanja je Ida zaključila s tem, da je spomladi l. 1850. zapustila protestantizem in prestopila v katoliško cerkev.

V Cerkvi je slednjič našla, po čemer je tako dolgo hrepenela — mir srca. Zato vidi odslej samo v Cerkvi svojo srečo in Cerkvi dolguje vso svojo hvaležnost: To svojo novo mater tako-le opisuje:

Cerkev je veliko srce, ki pretaka svojo kri po žilah vsega človeštva. Od tega srca se je odtrgal Luter. Namesto božjega razodetja je postavil svoje razode-

tje.

Dokler sem živela v protestantizmu, nisem razumela čemu da živim. Bila sem resna in dosledna protestantka. Ponovno sem brala stari in novi testament, preroke in psalme, videla sem, da je to berilo čudovito lepo in resnično, da navdušuje in poživlja, toda o kaki veri ni bilo v meni sledu. Sv. pismo je vzvišen odlomek, ki ga je protestantizem vzels seboj, ko se je ločil od Cerkve. Vendar pa ne more biti duša, ki teži po resnici, nikdar mirna, ker ji manjka zagotovila, manjka ji v protestantizmu učeče cerkve. Žalostno na protestantizmu je dejstvo, da nima nobene vzvišene morale; te pa nima, ker je zapustil vero, in vere ne more imeti, ker je zapustil Cerkev.

Iz ust protestanta nisem nikdar slišala besed o kakem verskem prepričanju. Brala sem, potovala, veliko videla in mislila. Rada bi se bila naslonila na to ali ono vero, pa nobena ni prijala mojemu srcu, ker so bile vse tako mrzle in hladne. Bile pa so mrzle in hladne, ker jim je manjkalo vseobsegajoče ljubezni. Ljubezen do bližnjega je rodila svetnike, naše prednike in vzore, katere je Luter svojim vernikom odvzel. Kakšna pa naj bo taka vera, ki vzame človeku ide-

al, namesto da bi mu ga stavila pred oči!

Katoliška cerkev se imenuje edino zveličavna. Naj imajo druge vere kakršnekoli naslove, naslova "edino zveličavna" si ni še nobena prilaščala, zato se mi upravičeno zdi, da nobena sama vase ne veruje.

Liki labodja pesem izveneva slovo od čitatelja, ki je z njo hodil dolgo pot iz "Babilona v Jeruzalem," ki jo je pomiloval v blatu zmote in jo blagrovil v osrečujoči resnici:

O ti ljuba duša, ki bereš te vrstice, jaz te ne poznam, jaz ne vem, kaj si v tem zemskem življenju in kako se imenuješ, toda jaz vem, da kopriš po odrešenju, ako morebiti že ne počivaš v njem in zato te prosim: ne čakaj tako dolgo, kakor sem jaz čakala, da sem končno pokleknila pred ljubljnim križem! Bodi močnejša kot jaz, boljša kot jaz, odločnejša kot jaz — ne ostani tako dolgo v babilonski sužnosti. Pred tvojimi očmi leži Jeruzalem. Jeruzalem je tvoja domovina in te sprejme z neumljivo ljubeznijo. Eno rešeno dušo smatra in ceni više, kakor vse zemske zaklade, prestole in krone. Ali ni blaženstvo, v takem Jeruzalemu biti doma; Kje dobiš kaj takega v Babilonu?

Moč ene "Češčene Marije".

L. Bertrand je odličen francoski pisatelj, ki se je pred nekaj leti izpreobrnil in živi sedaj kot odločen katoličan. Med svetom se je proslavil zlasti s prekrasno knjigo: "Življenje sv. Avgušтина." Kaj pripoveduje sam o svojem spreobrnjenju? Poslušajmo!

"Nad 25 let sem živel v velikem dušnem neredu. Nekega dne se sestane v Beyrouthu z nekim jezuitom, ki mi nenadoma pravi: Zakaj, mislite, da niste več katoličan? Jutri je dan Vseh

svetnikov in moliti hočem za vas. Ali mi obljubite, da boste molili tudi vi?! — Jaz ne obljubljam nič! Šel pa sem res drugi dan k maši, h kateri je imel priti francoski konzul. Hotel sem biti skupaj z ljudmi svoje krvi in svoje domovine. Poskušal sem moliti in s sumljivim nasmeškom sem začel filozofsko molitev: 'O nepoznani Bog' . . . Sebi nasproti sem zapazil bele tančice sester sv. Vincencija Pavelskega, ki so po-

božno klečale. Ta pogled me spomni, da je ponižnost ena izmed krščanskih čednosti. Brez obotavljanja sem pokleknil tudi jaz in z veliko zbranostjo odmolil eno "Češčeno Marijo." Od tega dne mi je postalo lahko in ugodno vse, kar me je prej odbijalo od katoliških pobožnosti, vse, kar se mi je prej zdelo nemogoče. V Betlehemu, v mali frančiškanski kapelici, sem pokleknil tudi jaz s pobožnimi romarji in dvignil ustni k sv. Hostiji."

Spisal:

Rev. Illemo Camelli.

IZPOVEDI SOCIALISTA

Po šesti italijanski
izdaji prosto prevaja:
H. B.

Turati je s svojimi prijatelji in Kuličevo v poznih večerih zahajal v Sport—Baro, ki se je nekaj nahajala v Dantejevi ulici. Tam se je zbirala mala družba, v kateri sem bil neredko tudi jaz. A delavstvo je te ožje sestanke s sumljivim očesom opazovalo. Eden ali drugi mi je očital, zakaj se jih vdeležujem. Zaveden delavec je precej podoben ljubosumni ženski. Vedno bi bil rad na vrhu in sicer sam. Po njegovem naj bi se vse okrog njega sukalo, kakor okrog blišččega solnca. Rojen egoist je. Nima smisla za potrebe in vzvišenost razuma, če ni celo poln blede zavisti. Ako je pa sam malo inteligentnejši, se ima za nekakega nadčloveka in hoče biti samo radi tega, ker je "izobražen delavec," nad vsemi, tako, da je, bodisi pri zasebnih pogovorih, bodisi na javnih sestankih, naravnost neznošen v svojem brezkončnem, mučnem in neznansko domišljavem govorančenju. Te vrste delavcev sem dobil vedno in povsod več kot zadosti. Zame so bili vsepovsod pravcata mora. Nasprotno so pa ljubčki onih, ki hočejo kakemu svojemu častihlepju ustreči.

3. **Anarhist.** — Kot sošolec sem imel ozke stike z Armandom C., znanim anarhistom. To vam je bil precej čudaški človek. Venomer je polslišno pel. Govoril je ali le zlogovaje, ali s slabotnim, komaj slišnim glasom, ali hreščče, kakor škripajoča vrata na zarujavelih tečajih. Zdelo se je, da živi v vednem zamaknenju. Kdor je imel z njim ožje stike, kar pa ni bila lahka reč, je občutil nekaj, kakor nenavadno in nespremenljivo srečo. Le tu in tam ga je nenadoma spre-

letelo neko bolešno razpoloženje.

Če ga je na poti srečal kak zelo eleganten gospod, ali kaka razkošno oblečena gospodična, je nagrbančil čelo in iz ust so se mu vsuli nerazločni, raskavi, čudni glasovi, podobni rjoventju zveri. A le za trenutek. Nato je zopet začel pridušeno peti in s kviško zasidranimi očmi je še hitreje šel dalje. Tedaj se mu je obličje izredno razjasnilo, čeravno je bil njegov bledorumeni in plošnati obraz nekoliko oduren.

Stanoval je dva kilometra izven tičinskih vrat. Jaz sem ga pogosto spremljal do hišnega praga, da se naslajam ob poeziji njegove družbe. Še pogosteje sva hodila, oborožena s slikarskimi pripravami, zunaj po prosti naravi, da študirava pokrajino. Včasih sva jo tudi pozimi mahnila ven na oledenele travnike, da vjameva učinke jutranjega solnca v zmrzli naravi, tisto sanjavo izhlapevanje, ki sledi prvim zlatim žarkom, kateri blistajo in se vse naokrog odbijajo ob malih ledenih prizmah, ožarjenih po nebroj lučkah. Zastonj sva se trudila te učinke pričarati na platno. Saj bi to tudi nobenemu drugemu čopiču ne vspelo. Sicer sva pa delala te pohode bolj zato, da bi se poglobila v opazovanje narave, kakor da bi jo kopirala. Tisti jutranji prizori so bili nekaj nebeško lepega. In kaj družega sva midva hodila iskat, kakor vsigdar nekaj popolnega. Nisva li v globini src neprestano sanjala o popolnosti? Li nisva sanjala o nad vse srečnem in lepem svetu?

Moj prijatelj je bil še večji fantast kot jaz. Toda polagoma sem spoznal, da je bil predmet njegovih teženj v bistvu nekaj

docela različnega od mojega najvišjega vzora. Nekega dne mi predlaga, da bi se skupaj podala v neizmerne gozdove Andov in tam kot divjaka živela, od tega kar narava sama da in od lova, daleč proč od ljudi, v resnici slobodna.

"Zakaj?" ga vprašam.

"Da bova lahko delala, kar koli nama bo ugajalo." Koprnel je po živaljski slobodi.

Nekega dne, ko sem ga hotel spremiti domov, mi pravi, da ne misli proti domu in da bo v gostilni ostal čez noč. Začuden ga vprašam po vzroku. Odrvne mi: "Došla je moja mala, lepa sestričina in jaz, ko sem jo našel doma, jaz . . . Ni nadaljeval, toda njegov glas je postal otel, zamolkel, kakoršnega še nisem slišal. Stisnil je zobe in njegovo obličje je zavzelo strahoten izraz. Prikazala se mi je v njem zver, strašna poželjiva zver. V njegovi duši sem odkril brezdajni prepad, v katerega bi vsak trenutek lahko srmoglavil. Takrat sem spoznal, da njegov idealizem, njegove sanje, niso bile družega kot nezavedno teženje, izpolniti veliko praznoto, kjer je kraljevala strast.

O sloboda v deviški naravi Andov!

Pozneje sem se približal in spoznal še druge anarhiste. Pri vseh, sem jasno zapazil, pri enih naravnost, pri drugih pod kopreno idealizma, zijajoči prepad.

Čista, gola teorija, se včasih zdi najvišji zemeljski idealizem. V resnici pa morda ni družega kakor višnjevskasti dim, ki se dviga iz prepada in žari ob siju vzvišenih človeških teženj, ki svetlikajo visoko gori v višavah.

(Dalje.)

Rev. Benigen Snoj, O. F. M.

Theta Pi Alpha.

Kaj je to? Začetne črke treh grških besed: Theo Patridi Agonizantes, kar pomeni slovensko: delavci za Boga in domovino. "Theta Pi Alpha" je namreč katoliška organizacija učiteljic na javnih šolah v New Yorku. Zdaj je tri tisoč članic te velevažne katoliške organizacije, pod vodstvom Monsignora M. J. Lavelle, župnika škofijske cerkve sv. Patricija v New Yorku.

V nedeljo 17. feb. je imela ta organizacija v Waldorf-Astoria svoje zborovanje o potrebi verskega pouka za mladino, pod predsedstvom nadškofa Patricija J. Hayes. Prav razveseljivo pri tem važnem zborovanju je bilo pa dejstvo, da so se istega udeležili tudi protestantje in judje. Vsi so bili vneti za idejo, da se mora verski pouk dati mladini.

Prvi je govoril Msgr. Lavelle kot duhovni vodja organizacije. Drugi govorniki so bili: rabinec D. de Sola Pool, zastopnik judov v New Yorku; Rev. Walter M. Howlett, zastopnik protestantov; dva sodnika Tomaž C. Crain, protestant in Alfred J. Talley, katolik kot zastopnika kazenskega sodišča, kamor se iztekajo žalostne posledice pomanjkanja verskega pouka kot velike reke; zadnji je govoril nadškof Patricij J. Hayes.

Rabinec je povedal, da je edino verski pouk ohranil jude edine; četudi so brez lastne dežele in brez lastne vlade. Mi judje, je povdaril, hočemo storiti svoj del v tem oziru; toda sami ne zmoremo vsega. Mi potrebujemo vas. Mi potrebujemo skupnega dela vseh meščanov v New Yorku. Kaj bi koristilo učiti vso našo mladino, ako bi vi istega ne storili s svojo?

Protestantovski minister je mej drugim rekel, da je edino od tega, kako se poučujejo otroci v ve-

ri, odvisna naša civilizacija, po veri se ista ohranja plemenita in dobra. Resna, pa žalostna reč je, da jih ne učimo, kakor bi morali. V korist vsem je, da se otroci poučujejo v veri. Vsi bivamo skupaj v tej deželi, zato moramo vsi to izvrševati ali bomo pa vsi skupaj poginili.

Sodnik Crain je razlagal potrebo prave vzgoje duha pri otroku. Veliko se stori za otroka v

izvrševati dobro.

Sodnik Falley je omenil, da se morajo učitelji goreče prizadevati za verski pouk mladine. Mi sodniki, je rekel, imamo dan za dnem opraviti na sodišču s prestopki in raznovrstnimi pregrehami, ki so posledice pomanjkanja verskega pouka.

Mi poznamo potrebo dela za katero se vi trudite. Ne samo z verskega stališča, temveč tudi z ozirom na dobrobit naše dežele, je nujno potrebno, da se vsaka deklita in vsak deček poučuje v veri. Kako se naj vzgoji značaj mladini, ako ne z verskim poukom? Mi sodniki pač najbolj poznamo veliko potrebo verskega pouka. Izobrazba v šoli ni omejila števila kazenskih prestopkov, niti ni tega storila domača vzgoja. Torej, če ni eno niti drugo uspešno, je samo ena reč, ki to more in ta je vera.

Združene države so znane kot dežela, kjer se najslabše izpolnjujejo postave. Zato se moramo združiti vsi in delati na to, da se da verski pouk mladini, če hočemo ohraniti svojo republiko.

Ob sklepu je povzel besedo nadškof, ki je izrazil svoje veliko veselje nad tem, da je pri današnjem zborovanju slišal tako enoglasno mnenje vseh in enoglasno zahtevo vseh, kaj se mora storiti proti tolikemu zlu, ki se širi po Ameriki. Izobrazbi v javnih šolah manjka poglavitne reči — vere. Nikdar ne bo otrok dober, ako ne ve, da je postava, da je oblast nad njim, katero mora spoštovati in vbogati. K temu spoznanju pa ne pride otrok drugače kot z verskim poukom. Potem bo šele prepričan o resnici: nad menoj je postavodajalec in ta je vsemogočni in pravični Bog. Zato je največje zlo javnih šol v Ameriki, da so zaprli njih vrata verskemu pouku.

Rev. Fr. Pavšič:

GOSPOD ODPUSTI!

Veliki je petek. — Tema v svetišču.

Na tleh razpelo božje se leskeče, na njem bolest Gospodova žari, po cerkvi mrtve gledajo oči, ki svet ljubile so tako goreče, a ljudstvo judovsko je pobesnelo "le križaj ga!" Pilatu je velelo.

Preteklost naša pred Teboj se klanja

pred Tabo sveti, križani naš Bog, pod britkim jarmom križev in nadlog.

Ko na drevo spoznanja se naslanja

in križ poljublja v svetem spoštovanju

srce skesano prosi odpuščanja: Mi grešniki smo Te na križ pribili, Gospod odpusti in se nas usmili!

telesnem oziru, a zanemarja se duša, ne varuje se nevarnosti, ki preti duši dandanes. Zdaj so pač druge nevarnosti za mladino kot so bile pred leti. Kakor je zdaj drugo orožje v vojni kot nekdanj. Zdaj živi mladina v času nevere; zato ni nikdar bilo bolj potrebno kot sedaj, da se mladina poučuje v veri. To je dandanes veliko, najvažnejše in navzvišenejše delo, naj bi Bog podelil vsem potrebno moč, da bi isto

Apostolat sv. Frančiška.

H. B.

Neki pregovor pravi: Vox populi vox Dei. Po naše: Ljudski glas božji glas. Z drugimi besedami: Če kaj započneš, poslušaj, kaj bo ljudstvo k temu reklo, pošteno, nezapeljano, nepokvarjeno ljudstvo. Ako ono tvoje početno odobrava, je navdušeno zanje, je pogumno naprej, ker si na pravi poti. Nepokvarjena ljudska duša se ne moti. In to se je zgodilo v našem slučaju. Kar je dobrega, še nepokvarjenega mej nami, hvala Bogu je še precej, je z odobravanjem in navdušenostjo sprejelo misel ustanoviti narodni kolegij in je vneto na delu za njeno uresničenje. Čeravno vsled preobilnega dela dozdaš še nismo mogli v tisti meri razplesti propagande, kakor bi bilo treba, smo z vspehom prav zadovoljni.

Nekaterim se zdi, da celo prepočasi delamo. Oni bi radi, da bi se hitreje obračali in vse, kar ima voljo sodelovati, čim prej za stvar zainteresirali. Naš Mr. Culjan, ki ga je kljub njegovi starosti vendar le dvignilo, da je pisal po nabiralno knjižico in pridno kolektira, želi in nas roti, da bi že prihodnjo jesen položili ogelni kamen za novi kolegij. Kako radi bi mu izpolnili to željo. Vendar tako hitro zopet ne pojde. Naši nemški sobratje, ki so pred pol stoletjem prišli v velikem številu sem, so šele v novejšem času, ko so se finančne malo okrepili in vzgojili močen tukajšni naraščaj, lotili zidanja velikih kolegijev. V začetku so si postavili nekaj provizoričnega, začasnega, ki je odgovarjalo svojemu namenu za nekaj desetletij. To je pametno. Iz malega raste veliko. Mi bomo najbolje storili, če jih posnemamo. Ne bo dolgo, upamo, da bo tudi Mr. Culjan še dočakal, ko bomo imeli svoj kolegij in samostan zraven. Borno bo oboje, a bo in odgovarjalo bo svojemu namenu. Polagoma, z vstrajnim de-

lom in žrtvami, bomo pa polagoma kaj boljšega postavili. Tisti, ki takoj v začetku visoko letajo, navadno nizko padejo. Turist, ki se koj v začetku zaleti, gotovo prej opeša, predno je na vrhu gore.

Zaenkrat bomo zadovoljni, če pridemo do lesenega doma. Če bi imeli pred očmi zidanega, bi morali leta zanj nabirati, kakor v starem kraju za novo cerkev. Ko bi ga po več letih začeli graditi, bi bilo že prepozno, ker pozno je že zdaj. Naš namen in naša srčna želja je, kar najhitreje od pomoči potrebi duhovniškega in misijonskega naraščaja in z njim ljudstvu pokazati, da so se njegove žrtve hitro začele obrestovati. Ko bo videlo sad, nam bo še rajše priskočile na pomoč in nam pomagalo, da mu bomo mogli še kaj boljšega dati. Tak začasni kolegij, ki bo nekaj desetletij odgovarjal svojemu namenu, nam pri sedanjem navdušenju ne bo težko postaviti in to v doglednem času.

Od zadnjega poročila, kako stvar stoji, moremo zaznamovati lep napredek.

1.) Oglasilo se je precej novih članov za Apostolat sv. Frančiška. Naj jih navedemo:

A. Člani ki so plačali enkrat za vselej t. j. \$10.00.

Ivana Kolar, Cleveland, O.; Mihael Hočevnar, Bridgeport, O.; Frances Levstek, Woodhaven, N. Y.; John Rugelj, Cleveland, O.; Katarina Spreitzer, So. Omaha, Nebr.; Ignac Stepic, Cleveland, O.; Urxula Črnkovič, New York, N. Y.; Mary Tomec, New York, N. Y.; Jerica Peterka, New York, N. Y.; Mr. in Mrs. Uršich, Joliet, Ill.; Rosie Grum, Forest City, Pa.; John Dobravec, Franklin, Kan.; Ana Gerchman, Forest City, Pa.; Joseph Perko, Willard, Wis.; Anton Kranjec, Barberton, O.; Mr. in Mrs. John Ponikvar, Cleveland,

O.; Anton Nemanič, Pittsburgh, Pa.; Katarina Permè, Cleveland, Ohio; Joseph Mevžek, Newark, N. Y.; Joseph Fatur, Bridgeport, O.; John Verbišar, Chicago, Ill.; Neimenovana, Cleveland, O.; Tomaž Subic, New Duluth, Minn.; Ana Lampe, New Duluth, Minn.; John Gregorič (pok), Cleveland, O.; Barbara Strucel, Calumet, Mich.; Mr. in Mrs. Frank Messer, Calumet, Mich.; Mihael Gregorič, Calumet, Mich.; Mary Gregorich, Calumet, Mich. (nabiralka); Katarina Grahek, Calumet, Mich. (nabiralka). Če prištejemo še \$50.00 ki jih plačala Miss Agnes Hotujec kot drugi obrok ustanovnine, bi bilo skupaj \$330.00.

B. V obrokih plačujoči člani odnosno darovavci:

John Kumar, Chicago, Ill...\$5.00
Amalia Mišič, Cleveland, O. 3.00

Po \$2.00:

Joseph Požun, Johnstown, Pa.; John in Kat. Zeitz, Flushing, O.; Mary Podgorelec, Cleveland, O.

Po \$1.00:

Frank in Gertrud Urshich, Milwaukee, Wis.; Frances Kastelec, Joliet, Ill.; Blaž in Uršula Močilnik, Rice, Minn.; Mr. in Mrs. Pristavc, Forest City, Pa.; Mary Toleni, Tioga, Wis.; Ivana Bambich, Fredonia, Kans.; M. A. Hegler, McKinley, Minn.; Ivan Smuk, McKinley, Minn.; Antonija Frlan, Aokedale, Colo.; Joe Kiran, Cannonsburg, Pa.; John Kučma, Cannonsburg, Pa.; Ana Žigon, Pittsburgh, Pa.; Ivana Filipčič, Elcor, Minn.; Frank Malavašič, Ely, Minn.; Antonija Nemgar, Eveleth, Minn.

Po \$0.50:

Mihael Kobal, La Salle, Ill.; Frances Selak, Cove, Ore.; Ivana Steblaj, McKinley, Minn.; Rudi Softik, McKinley, Minn.; John Kralj, McKinley, Minn.; Mary Zore, Olyphant, Pa.; Mary Toma-Olyphant, Pa.; Josip Zore, jun.; Helen Zore, Olyphant, Pa.; Frank

Zore, Olyphant, Pa.; Hary Tomažič, Olyphant, Pa.; Mary Mlaker, Miss; U. Cimerman, Olyphant, Pa.; Mary Gregorich, Olyphant, Pa.; Družina Jenko, Cleveland, Ohio.

Po \$0.25:

Mrs. Kolar, Cleveland, O.; Mrs. Debeve, Cleveland, O.; Ivana Germ, McKinley, Minn.

Skupaj \$37.75.

2.) Nabiralke in nabiralci se pridno oglašajo za nabiralne knjižice. Te dni smo prvo dobili nazaj, ki smo je bili zelo veseli. Priložen ji je bil ček za \$110.00. Komaj štirinajst dni je, kar smo jo poslali, pa je tako bogata prišla nazaj. Nabirali ste nanjo **Mrs. Mary Gregorich in Mrs. Katarina Kuhelj, Calumet, Mich.** Dali so jima:

Mihael Gregorich \$10.75.

Po \$10.00:

Barbara Strucel, Frank in Mary Messner, Katarina Mišica.

Po \$5.00:

Mrs. Jakob Grahek, Joseph Vertin (pok).

Po \$2.00:

Ivan Vertin, Mary Vidmar, Frank Ivanich.

Po \$1.00:

John Kestner, Josephina Sedlar, Louis Jenich, Katarina Ba-

hor, Joseph Grahek, Rosie Vidmar, Ana Shalltz, Math Brula, Mrs. Ana Sunich, Mary Gasperich, Agnes Marsini, Kat. Kostelic, Ivan Sterbenc, Mary Jerman, Ivan Puhek, John Kure, Margaret Osterman, Mrs. Jos. Lokar, John Kocjan, John in Kat. Zunič, John Gosenca, John Maurin, Mrs. Ana Spreitzer, A. Gregorich, Mike Klobučar, Margaret Paulin, Romana Sterk, Joseph Z. Strucel, Mrs. M. Maurin, Štef. Kocjan, Peter Mihelich, Peter Majerle, Mary Pontello, Helen Lenarčič, Angela Pipan, Mary in Joseph Strucel, Joseph Plautz, Anton Rangus.

Po \$0.50:

Mary Kobe, Rosie Kump, Anton Udovich, Mary Ilenich, Mrs. Mike Strucel, Margaret Filip, Fr. Kestner, Mary Bachar, Louis Laurich, Jakob Butala, Joseph Novak, Kat. Geshel, Agnes Lamuth, Jos. Spehar, Ana Loknar, John Shmaltz, Josephina Klobuchar, John Auguštin, Jos. Geshel, Mary Stopar, Katarina Kotze, Mary Geshel, Jakob Banovec, Ana Tomec, Katar. Zagar, Katarina Grahek, Josephina Weiss, Neimenovana.

Po \$0.25:

Frank Judnich, Mary Klobu-

R A Z N O .

v č. M. B. po nam. 1 (1); Kat. Perme, Clev. O. za rajne stariše 1 (1); Ista: za zdr. v dr. 1 (1); N. N. Barberton, O. za duše v v. 1 (1); G. Petrovič, Johnstown, Pa. v dob. nam. 1 (1); A. Virant, Aurora, Minn. za zdr. v dr. 1 (1); E. Grahek, Aurora, Minn. v č. sv. Ani. 1 (1); Mary Mckey, Ely, Minn. po nam. 1 (1); Helen Marn, Ely, Minn. po nam. 3 (3); Joseph Končan, Clev. O. v č. presv. Srcu v zahv. 2 (2); Math Zugel, Anaconda, Mont. po nam. 2 (2); Ivana Filipič, Elcor, Minn. v č. sv. Jož. 1 (1); Kat. Setina, Hegeveh, Ill. po nam. 3 (3).

Za sv. maše na Brezje:

Agnes Berk, Clev. O. v č. M. B. po na. 1 (1); Elis. Keržič, Sheboygan, Wis. 1 (1); Ana Perko, Cairnsbrook, Pa., za zdr. v dr. 1 (1); J. J. Casserman, Barberton, O. za zdr. 2 (2); Mary Puncar, Joliet, Ill. v zahv. za zdr. 2 (2); Simon Rozman, Cannonsburg, Pa. 1 (1); John in Ter. Centa, Avondale, Colo. za r. L. Brodarič 2 (2); Ivana Rode, Waukegan, Ill. po nam. 3 (3).

char, Math Kastelic, Anton Sterk.

(Oni ki so dali \$10 in obe nabiralki so postali polnomočni člani Apostolata z vsemi pravicami do duhovnih dobrot. Tisti ki so darovali 50c ali več so postali sproti plačujoči člani v primeri s svoto.)

Navdušenima nabiralkama javno prav prirčna hvala za trud!

3.) Urednik je mej tem časom obiskal tri slovenske naselbine v Minnesoti: New Duluth, Ely in Auroro in imel v vsaki štirideseturno pobožnost. Po prijaznosti tamkajšnjih gospodov Rev. Al. Pirnata, Fr. Mihelčiča in John Jeršeta se je ob tej priliki nabralo za kolegij v **New Duluth \$71**, na **Ely \$100.00**, in v **Aurori \$60**. Imena in darovi posameznih, v kolikor so jih na kovertice zapisali, se bodo objavila v prihodnji številki. Le dva: Mr. Tomaž Subic, in Miss Ana Lampe, oba iz New Dulutha, ki sta dala po \$10.00, sta že imenovana zgoraj mej člani Apostolata, ki so plačali enkrat za vselej.

Vsega skupaj je tedaj od zadnjega poročila prišlo od **Slovencev \$689.25**.

Stotera hvala vsem!

DAROVI ZA AVE MARIA.

Amalija Verant, Ely, Minn., \$9.25. Frances Mohorich, Strabane, Pa., \$7.00. August Maggie Gregorich, Barberton, O., \$5.00. Agnes Schmuk, Cleveland, O., \$3.10.

Po \$2.00: Helena Maren, Gilbert, Minn. Mr. Fr. Gabrenja, Cleveland, O. Frančiška Hren, West Allis, Wis. Mary Sverte, Forest City, Pa. H. Maren, Ely, Minn. Frank Ulčar, Gilbert, Minn. J. F., Pueblo, Colo. Tony Squah, Iselin, Pa. Frances Levstek, Woodhaven, N. Y. J. Rogina, Pittsburgh, Pa.

M. Tomšič, Houston, Pa., \$1.95. Cate Perme, Cleveland, Ohio, \$1.50. M. Planinšek, Uniondale, Pa., \$1.20. Po \$1.00: Angela Zupančič, Ely, Minn. Frances Fink, Ely, Minn. Agnes Saber, W. Allis, Wis. Mrs. Perme, Cleveland, O. Mrs. M. Lenarčič, Cleveland, O. Frances Prelogar, Cleveland, O. Agnes Korče, Cleveland, O. J. Meglen, Pueblo, Colo. Terezija Anžlovar, Forest City, Pa. K. Rudman, Joliet, Ill. Tony Squah, Iselin, Pa. Margaret Jakopich, Cleveland, O.

(Nadaljevanje in zahvale prih.)

ZA SV. MAŠE K NAM.

Ivana Gaspari, Clev., O., za duše v v. 2 (2). Ter. Tavčer, Forest City, Pa. v č. M. B. 1 (1). Ista v č. sv. Ant. za pomoč pri ž. 1 (1). M. Habijan, Beacon, N. Y. za očeta J. J. 1 (1); Mary Miklich, Salida, Colo. po nam. 1 (1); Frances Prelogar, Clev. O. za zdr. 1 (1); Ista: v č. M. B. 1 (1); Agnes Korče, Clev. O. po nam. 1 (1); Margaret Zaletel, Lorain, O. po nam. 1 (1); Mary Suedec, Pueblo, Colo. po nam. 1 (1); Frances Marat, Forest City, po nam. 4 (4); Mary Slabodnik, Ely, Minn. v č. M. Pom. po nam. 1 (1); Rosie Zdešar, Euclid, O. po nam. 1 (1); Ursula Cetinski, Beadling, Pa. za r. moža 1 (1); Helena Turk, Houston, Pa. v č. Zal. M. B. po nam. 1 (1); Mary Kolaric, Red Lodge, Mont. po nam. 1 (1); 1 (1); Mary Nemanich, Lorain, O. v č. M. B. po nam. 1 (1); Alojzija Zore, Clev. O. v č. M. B. za zdr. 1 (1); Ana Možek, Barberton, O. za raj. moža 1 (1); John Berus, Bridgeport, O. v č. B. po nam. 1 (1); Mary Bombach, Clev. O. po nam. 1 (1); Alojzija Piskovich, Johnstown, Pa.